

AUTO PURGERI “HANSEN”

Uklanjanje vazduha:

- Štedi energiju.
- Povećava rashladni kapacitet sistema.
- Skraćuje vreme rada kompresora.
- Smanjuje troškove održavanja.
- Smanjuje koroziju.
- Izbacuje slobodna vodena isparenja.

KAKO VAZDUH ULAZI U RASHLADNU INSTALACIJU

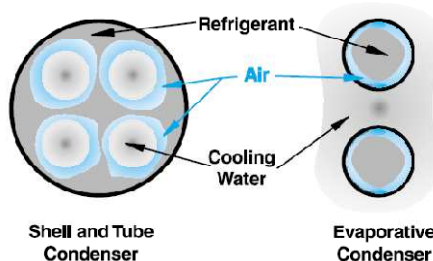
- Kod rashladnih instalacija u vakuumu ulazi kroz oštećene zaptivače na ventilima i ostaloj armaturi, kroz zaptivače na vratilima kompresora , pumpi i slično.
- Prilikom rekonstrukcija i remonta pojedinih delova rashladne instalacije.
- Prilikom dodavanja rashladnog sredstva u rashladni sistem.
- Hemijskim razlaganjem rashladnog sredstva pri čemu se stvaraju nekondenzujući gasovi.
- Raspadanjem ulja usled visoke temperature i pritiska pri čemu se stvaraju nekondenzujući gasovi.

GDE SE SKUPLJA VAZDUH DOK JE SISTEM U RADU

- Vazduh se skuplja na različitim lokacijama na visoko pritisnoj strani rashladnog sistema
- Za te lokacije je karakteristično da su na njima niske brzine strujanja rashladnog sredstva i niže temperature rashladnog sredstva.
- **Kondenzatori, resiveri, međuresiveri, regulatori protoka sa plovkom i sl. su delovi sistema gde se skuplja vazduh.**

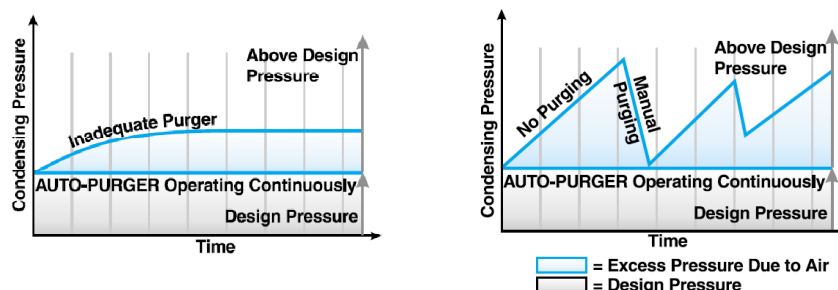
KAKO SE VAZDUH PONAŠA KADA SE NAĐE U SISTEMU

- Kada se nađe u sistemu vazduh se ponaša kao izolator.
- Tanak sloj vazduha pokrije površinu kondenzatorskih cevi i na taj način sprečava prenos toplote između rashladnog sredstva i vode u kondenzatoru
- Rezultat je veliko smanjenje energetske efikasnosti čitavog rashladnog sistema.

Air acts as an insulator between the refrigerant and the cooling surface, greatly reducing condensing efficiency.

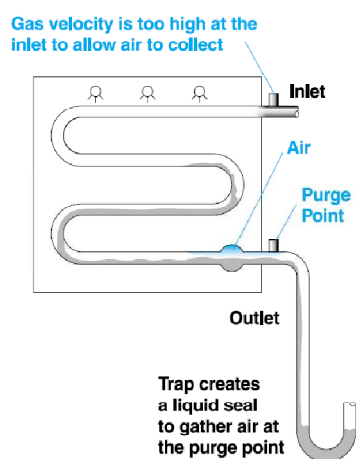
NAJBOLJI NAČIN ZA ISPUŠTANJE VAZDUHA IZ RASHLADNOG SISTEMA

- Najbolji način za ispuštanje vazduha iz sistema je uz pomoć Auto purgera. Na taj način se vazduh sve vreme i u potpunosti izbacuje a pritisak kondenzacije se drži na najnižoj mogućoj vrednosti.
- Ručno ispuštanje vazduha ili ispuštanje pomoću neadekvatnog purgera za posledicu ima ili stalno povećan pritisak kondenzacije ili veliki pritisak kondenzacije sa povremenim smanjivanjem u vreme ručnog ispuštanja vazduha.

MESTA ZA ISPUŠTANJE VAZDUHA

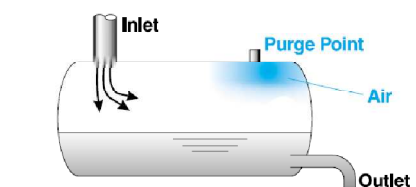
- Na evaporativnim kondenzatorima vazduh treba ispuštati na izlaznoj sabirnoj cevi iz svakog bloka posebno.
- Svaka od ovih cevi treba da ima napravljen trap u kome će biti zarobljenog rashladnog sredstva koji će sprečavati da vazduh iz kondenzatora ode u instalaciju.
- Priključak za ispuštanje mora biti postavljen na gornjoj strani izlazne cevi iz kondenzatora kako bi se sprečilo da tečni amonijak dopre u Auto purger.

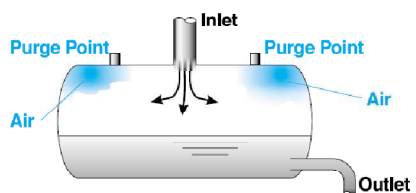
Purge point location for an evaporative condenser.

MESTA ZA ISPUŠTANJE VAZDUHA

- Kod resivera sa ulazom amonijaka na jednoj strani tačka za ispuštanje vazduha treba da bude sa druge strane
- Kod resivera koji imaju ulaz amonijaka u sredini ispuštanje vazduha treba predvideti u dve tačke koje će biti postavljene na levoj i desnoj strani resivera
- Gore navedeno važi i za vodom hlađene dobošastocevne kondenzatore.

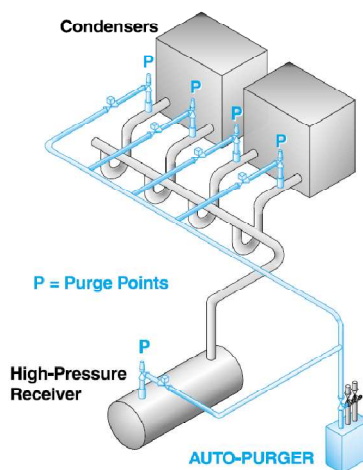
Air collects at the coolest, lowest velocity areas

Purge point locations for horizontal receivers.

METOD ISPUŠTANJA VAZDUHA IZ VIŠE TAČAKA

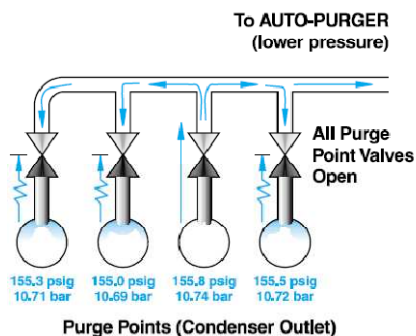
- Teško je odrediti gde će se vazduh skupiti u sistemu.
- Mnogo faktora utiče na to gde će se vazduh skupiti : broj kondenzatora i resivera, način kako je izveden cevovod do i od kondenzatora kao i spoljni vremenski uslovi (temperatura i vlažnost vazduha i slično).
- Zbog toga je vrlo važno da se ispuštanje vazduha radi iz više tačaka ali samo iz jedne tačke istovremeno.

Multipoint purging.

ISTOVREMENO ISPUŠTANJE VAZDUHA SAMO IZ JEDNE TAČKE

- Zašto se jednostavno prilikom ispuštanja vazduha ne otvore sve tačke istovremeno?
- Ako se to i uradi ispuštanja vazduha će opet biti iz samo jedne tačke. Zašto?
- Čak i kod veoma malih razlika u pritiscima u pojedinim blokovima evaporativnih kondenzatora vazduh će izlaziti iz samo jedne tačke i kretati se ka blokovima sa nižim pritiscima i ka Auto purgeru a njegovo skupljanje će se nastaviti na drugim mestima.
- Zato se vazduh standardno ispušta samo iz jedne tačke u isto vreme što garantuje efikasno ispuštanje vazduha iz čitavog sistema u vrlo kratkom periodu.

When multiple purge points are open simultaneously, air is purged from only the point with the highest pressure.

AUTO PURGERI "HANSEN"

- "Hansen" je svetski lider u proizvodnji i prodaji uređaja za ispuštanje vazduha iz rashladnih instalacija.
- "Hansen" je patentirao način ispuštanju vazduha iz više tačaka.
- "Hansen" je do danas proizveo preko 20.000 Auto purgera koji su instalirani širom sveta i koji ukupno godišnje prave uštedu u električnoj energiji od preko 300.000.000 \$.
- "Hansen" proizvodi nekoliko modela Auto purgera koji mogu da pokriju sve zahteve kupaca od velikih amonijačnih i freonskih instalacija preko malih instalacija sa jednim kondenzatorom do kompjuterski upravljanih instalacija.

Osnovne karakteristike:

- Veliki kapacitet ispuštanja vazduha u kratkom vremenskom periodu.
- Ispuštanje iz više tačaka.
- Povratak novca u roku od godinu dana-tipično.
- Kompletno automatski start.
- Fabrički namontiran i testiran.
- Dovoljno modela da pokrije sve potrebe.
- CSA i CE sertifikati.

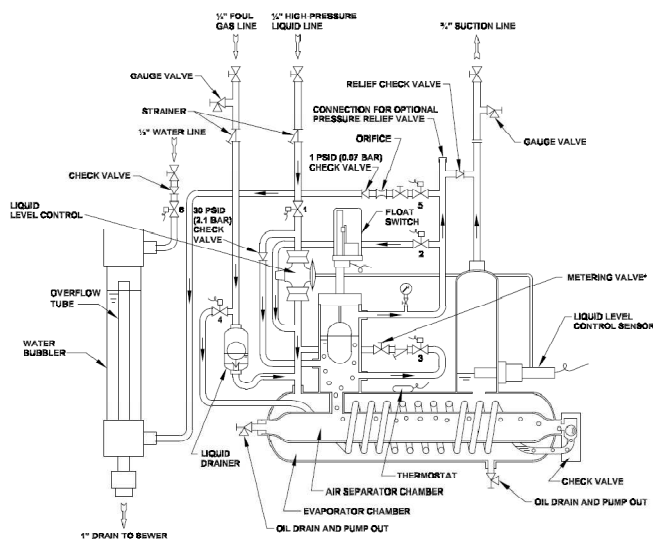
MODEL AUTO PURGERA "AP"

AUTO- PURGER® - AP

- Za ispuštanje vazduha iz najviše 24 tačaka.
- Idealan za velike sisteme do 5300 kW nominalnog kapaciteta.
- Potpuno i brzo odstranjivanje vazduha.
- Komplet namontiran, elektro povezan i termički izolovan.
- Svaka jedinica testirana na realnom rashladnom postrojenju.
- Kompletno automatski rad.
- Posuda sa vodom za ispuštanje vazduha uključena
- Varijanta za montiranje u kompjuterski upravljani sistem APC

ŠEMA DELOVANJA AUTO PURGERA "AP"

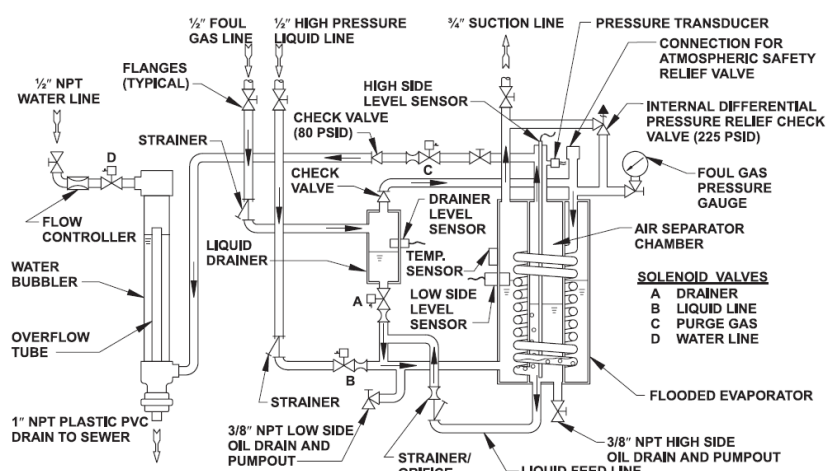
MODEL AUTO PURGERA "APM"

AUTO- PURGER® - APM

- Za ispuštanje vazduha iz najviše 4 tačkaka.
- Idealan za srednje velike sisteme do 700 kW nominalnog kapaciteta.
- Potpuno i brzo odstranjivanje vazduha.
- Kontrola ispuštanja sa merenjem količine vazduha i dužim zadržavanjem u tačkama u kojima ima više vazduha.
- Kompletno automatizovan sa praćenjem rada i dijagnostikom problema u radu
- Komplet namontiran, elektro povezan i termički izolovan.
- Posuda sa vodom za ispuštanje vazduha uključena
- Funkcionalno testiran.

ŠEMA DELOVANJA AUTO PURGERA "APM"

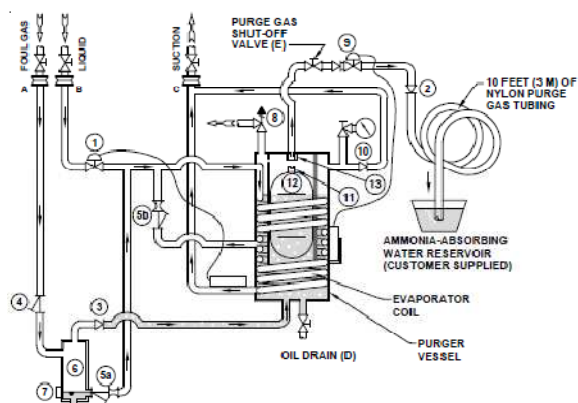
MODEL AUTO PURGERA "NEAP"

AUTO- PURGER^R - NEAP

- Za ispuštanje vazduha iz 1 tačke.
- Idealan za male sisteme do 350 kW nominalnog kapaciteta.
- Kompletno neelektričan dizajn.
- Specijalno se koristi za sisteme koji rade u opasnim i eksplozivnim sredinama.
- Kompletno automatski rad.
- Funkcionalno testiran.

ŠEMA DELOVANJA AUTO PURGERA "NEAP"

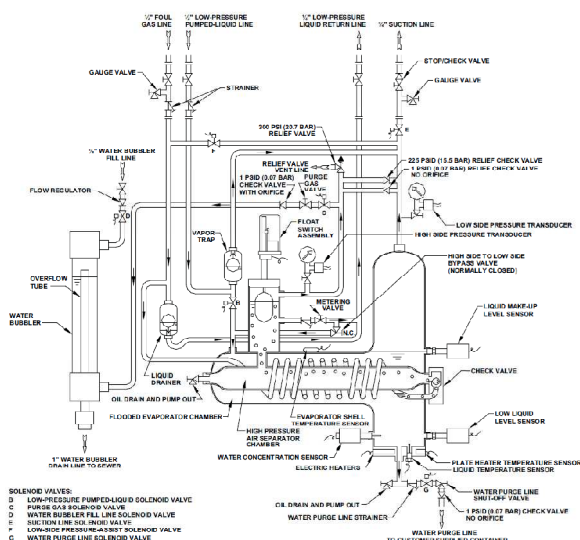
MODEL AUTO PURGERA "APP"

AUTO- PURGER® - APP

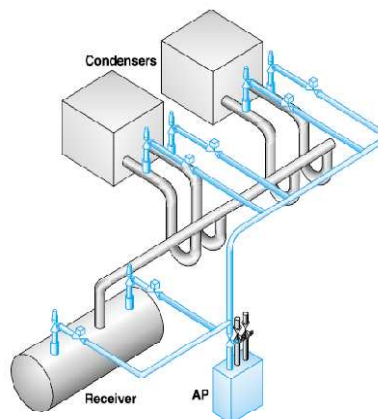
- Za ispuštanje vazduha i vode iz sistema. Ispuštanje vazduha iz najviše 24 tačkaka.
- Idealan za velike sisteme do 5300 kW nominalnog kapaciteta.
- Potpuno i brzo odstranjivanje vazduha i vode.
- Kontrola ispuštanja sa merenjem količine vazduha i dužim zadržavanjem u tačkama u kojima ima više vazduha.
- Kompletno automatizovan sa praćenjem rada i dijagnostikom problema u radu
- Komplet namontiran, elektro povezan i termički izolovan.
- Posuda sa vodom za ispuštanje vazduha uključena
- Funkcionalno testiran.

ŠEMA DELOVANJA AUTO PURGERA "APP"

PRIMENA AUTO PURGERA "AP"

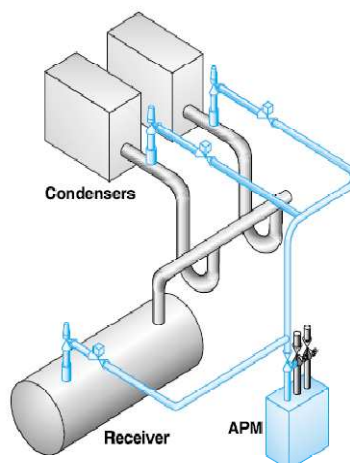
- **AUTO- PURGER^R - AP**
- Na slici je prikazan primer tipične ugradnje Auto purgera u veliku industrijsku rashladnu instalaciju sa dva evaporativna kondenzatora svaki sa po dva bloka i sa jednim resiverom kod koga je ulaz rashladnog sredstva u sredini posude.
- Ovde imamo 6 tačaka za ispuštanje vazduha i to po jedna tačka na izlaznoj cevi iz svakog od kondenzatorskih blokova i dve tačke na resiveru.
- Na svakoj tački za ispuštanje vazduha postavljaju se po jedan ručni zaustavni ventil i jedan elektro magnetni ventil koji omogućavaju da se istovremeno ispuštanje vazduha vrši samo iz jedne tačke.
- Proces ispuštanja vazduha potpuno je automatizovan i odvija se od tačke do tačke u vremenskom trajanju koje se programira.

AUTO-PURGER AP application with six purge points.

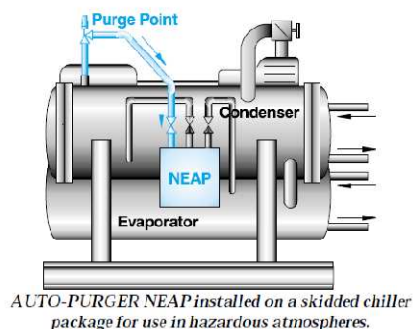
PRIMENA AUTO PURGERA "APM"

- **AUTO- PURGER^R - APM**
- Na slici je prikazan primer tipične ugradnje Auto purgera u srednje veliku industrijsku rashladnu instalaciju sa dva evaporativna kondenzatora svaki sa po jednim blokom i sa jednim resiverom kod koga je ulaz rashladnog sredstva na jednom kraju posude.
- Ovde imamo 3 tačke za ispuštanje vazduha i to po jedna tačka na izlaznoj cevi iz svakog od kondenzatora i jedna tačka na resiveru.
- Na svakoj tački za ispuštanje vazduha postavljaju se po jedan ručni zaustavni ventil i jedan elektro magnetni ventil koji omogućavaju da se istovremeno ispuštanje vazduha vrši samo iz jedne tačke.
- Proces ispuštanja vazduha potpuno je automatizovan i odvija se od tačke do tačke u vremenskom trajanju koje se programira.

PRIMENA AUTO PURGERA "NEAP"

- Na slici je prikazan ne električni Auto purger (NEAP) postavljen na malom industrijskom čileru.
- Ovde je samo 1 tačka za ispuštanje vazduha
- Tačka za ispuštanje vazduha je locirana na dobošasto cevnom kondenzatoru sa suprotne strane od ulazne cevi iz kompresora.
- Rad ovog Auto purgera počinje onog trenutka kada se otvore svi zaustavni ventili i automatski se odvija sve do trenutka kada se ventili zatvore.

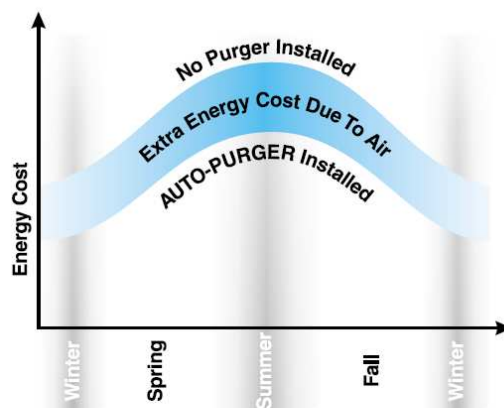

IZBOR AUTO PURGERA

Osnovni parametri za izbor AUTO PURGERA su:

- 1) Nominalni kapacitet rashladnog sistema.
  - 1.1) Za sisteme sa usisnim pritiskom iznad vakuuma
    - Auto purger AP 5.300 kW
    - Auto purger APM 700 kW
    - Auto purger NEAP 350 kW
  - 1.2) Za sisteme sa usisnim pritiskom u vakuumu
    - Auto purger AP 2.600 kW
    - Auto purger APM 350 kW
    - Auto purger NEAP 265 kW
- 2) Broj tačaka iz kojih treba ispuštati vazduh
- 3) Postavljanje u eksplozivnu radnu sredinu ili ne.
- 4) Rashladno sredstvo: amonijak ili freon
- 5) Ugradnja u kompjuterski upravljano postrojenje ili ne.
- 6) Da li postoji potreba da se iz sistema izbacuje i voda ili ne.

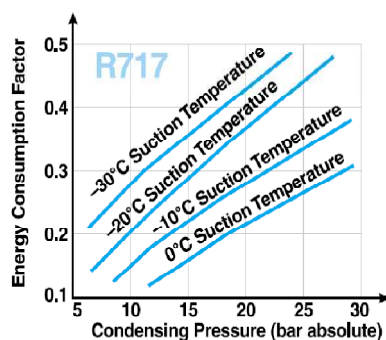
INSTALIRANJE "AUTO PURGERA" ŠTEDI NOVAC

Installation of an AUTO-PURGER results in savings on energy costs all year.

PROBLEMI I TROŠKOVI KOJE PRAVI PRISUSTVO VAZDUHA U SISTEMU

- Prisustvo vazduha u rashladnom sistemu povećava pritisak kondenzacije.
- Kao rezultat toga povećava se apsorbovana snaga kompresora a smanjuje rashladni kapacitet rashladnog sistema.
- Za svakih 0,7 bara povećanja pritiska kondenzacije za oko 6% se povećava apsorbovana snaga kompresora.
- Kompresori i ostala rashladna oprema rade duže da bi postigli isti efekat smrzavanja ili hlađenja.
- Ručno ispuštanje vazduha traži zaustavljanje instalacije na oko 6 sati i angažovanje nekoliko radnika.
- Ručno ispuštanje vazduha je rizično za radnike i opasno po okolinu jer se tom prilikom velika količina amonijak izbacuje u okolinu.

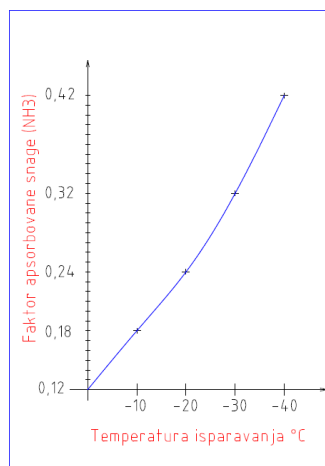

Energy consumption factor versus condensing pressure for an ammonia refrigeration system.

KALKULACIJA UŠTEDE ELEKTRIČNE ENERGIJE KORIŠĆENJEM AUTO PURGERA

- **Formula za izračunavanje približne godišnje uštede električne energije u slučaju primene Auto purgera :**

$$\text{Ušteta} = \Delta p / P_c \times Q \times H \times T \times M$$
 gde su:
 Δp = Povećanje pritiska kondenzacije zbog prisustva vazduha.
 P_c = Pritisak kondenzacije ako u sistemu nema vazduha (apsolutni).
 Q = Kapacitet sistema (kW)
 H = Faktor apsorbovane snage
 T = Broj radnih sati sistema za godinu dana (h)
 M = Cena električne energije (Din/kwh)

PRIMER PRORAČUNA UŠTEDE ELEKTRIČNE ENERGIJE

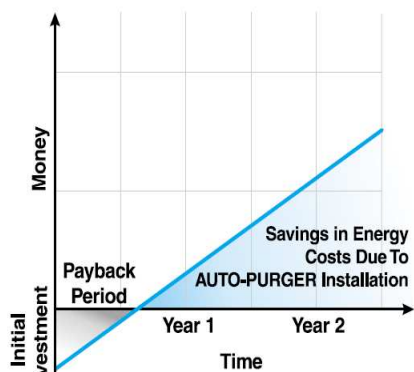
- Kalkulacija je urađena na primeru jedne naše industrije za klanje i preradu mesa.
- Parametri za proračun:

- Rashladni kapacitet na režimu -10°C	$Q = 2000 \text{ kW}$
- Rashladni kapacitet na režimu -32°C	$Q = 300 \text{ kW}$
- Rashladni kapacitet na režimu -42°C	$Q = 300 \text{ kW}$
- Pritisak kondenzacije	$P_c = 12 \text{ bara}$
- Faktori apsorbovane snage:	$H_{-10}=0,18, H_{-32}=0,34, H_{-42}=0,44$
- Povećanje pritiska kondenzacije zbog vazduha	$\Delta p = 1,5 \text{ bara}$
- Broj radnih sati za godinu dana	$T = 6000 \text{ h}$
- Cena električne energije	$H = 0,05 \text{ €/kWh}$
- Proračun prema obrazcu sa stranice broj 25

$$\text{Ušteta} = 1,5/12(2000 \times 0,18 + 300 \times 0,34 + 300 \times 0,44) \times 6000 \times 0,05 = 22.275 \text{ €}$$

POVRAĆAJ INVESTIRANJA U AUTO PURGER

Od trenutka instaliranja Auto purgera počinje velika ušteda u troškovima. Povratak investiranih sredstava je vrlo kratak i za tipičnu instalaciju je u granicama od jedne godine. Iz godine u godinu pritisak kondenzacije se zahvaljujući Auto purgeru drži na najmanjoj mogućoj vrednosti, troškovi energije su najniži a to rezultira povećanjem profita kompanije kao celine.

Return on AUTO-PURGER investment.